

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
«24» червня 2021 року,
протокол № 14

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

«24» червня 2021 року
м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 Туризм
галузі знань 24 Сфера обслуговування

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИКИ:

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент
«17» травня 2021 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

Старша викладачка кафедри публічного управління та адміністрування
«17» травня 2021 року

_____ Тетяна ТРИГУБА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри публічного управління та адміністрування
«17» травня 2021 року, протокол № 10.

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент
«17» травня 2021 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
«17» травня 2021 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«22» червня 2021 року, протокол № 9.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«22» червня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
4.2. Аудиторні заняття	– 9
4.3. Самостійна робота студентів	– 9
5. Методи навчання та контролю	– 10
6. Схема нарахування балів	– 10
7. Рекомендовані джерела	– 11
7.1. Основні джерела	– 11
7.2. Допоміжні джерела	– 12
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 14

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 24 Сфера обслуговування
2. Код і назва спеціальності	– 242 Туризм
3. Назва спеціалізації	– Спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Основи туризмознавства
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ППО 4.1.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– перший
10. Семестр	– другий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 5,0 / 150
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 52
% від загального обсягу	– 37
лекційні заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 50
семінарські заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 50
самостійна робота (годин)	– 98
% від загального обсягу	– 63
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3
самостійної роботи	– 5,8
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	

1) попередні дисципліни	– ЗПО 6. Історія туризму
ПП 2.1. Навчальна практика «Вступ до фаху»
2) супутні дисципліни	–
3) наступні дисципліни	– ЗПО 9. Економіка туризму
ППО 4.2. Організація туристичних подорожей
ППО 4.3. Організація екскурсійної діяльності
ППО 4.4. Туроперейтинг
ППО 5.1. Географія туризму
ППО 5.2. Туристичне країнознавство
ППО 10. Туристична логістика
ППО 11. Маркетинг в туризмі
ППО 12.1. Менеджмент в туризмі
ППВ 6.4. Спеціалізований туризм (подієвий, культурно-пізнавальний, релігійний, пригодницький)
ППВ 6.5. Спеціалізований туризм (лікувально-оздоровчий, екологічний, сільський, спортивний)
ППВ 6.6. Спеціалізований туризм (діловий, МІСЕ, освітній)
ППВ 6.10. Міжнародний туризм
АЕ Атестаційний екзамен
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» спрямоване на здобуття студентами загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

K18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління через призму концепції сталого розвитку.

K19. Розуміння сучасних тенденцій, місцевих, регіональних та державних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

Зміст вивчення студентами дисципліни «Основи туризмознавства» сформульований у термінах таких результатів навчання:

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату з дисципліни «Основи туризмознавства»;
1.2) знати умови та чинники розвитку туризму в Україні та світі;
1.3) знати історію світового та українського туризму;
1.4) знати головні аспекти технології туристичної діяльності.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть дисципліни;
2.2) розуміти основні напрямки розвитку туризмознавства, основні підходи, принципи, методи, функції, основні категорії та інструменти предмету курсу;
2.3) розуміти функції туризму в суспільстві;
2.4) розуміти форми та види туризму;
2.5) розуміти вплив основних чинників на розвиток туризму;
2.6) розуміти процеси формування туристичної політики, налагодження взаємодії між організаціями, державами.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) здатність застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань у туристичній діяльності;
3.2) знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому та національному туристичному ринку;
3.3) користуватися статистичними базами даних, що відображають динаміку світових туристичних потоків;
3.4) здійснювати дослідження глобального та регіональних ринків туристичних послуг.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати основні чинники розвитку туризму;
4.2) працювати з статистичними даними;
4.3) аналізувати туристичну специфіку окремих регіонів, країн та туристських центрів;
4.4) аналізувати основні тенденції розвитку туризму в різні історичні епохи.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) визначати проблеми і перспективи розвитку світового та національного туризму в сучасному світі.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати ефективність туристичної політики;

6.2) оцінювати ефективність функціонування ринку туристичних послуг.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багато вимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти та обґрунтовувати основні напрями удосконалення та підвищення ефективності державної політики у сфері туризму.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та функції туризму, умови та фактори його розвитку.

Туризм як соціально-економічна система. Системний підхід до характеристики сутності туризму. Суб'єкт та об'єкт туризму. Туристичне районування підхід UNWTO. Туристична дестинація. Туристична індустрія. Умови функціонування туристичної індустрії.

Основні поняття та визначення в туризмі: туризм, турист, туристична діяльність, екскурсійна діяльність, туристичні ресурси, суб'єкти туристичної діяльності, туристична індустрія, туристичні послуги, туристичний продукт, туристичний ваучер (пугівка), тур.

Функції туризму: медико-біологічна функція, соціально-культурна функція, економічна функція, екологічна, міжнародна, генеруюча, гуманітарна, культурологічна.

Умови розвитку туризму: природно-географічні, істотко-політичні, соціально-економічні, демографічні. Зовнішні та внутрішні умови. Фактори розвитку туризму.

Тема 2. Класифікації в туризмі.

Класифікація туризму за різними ознаками: за спрямованістю туристичних потоків, за охопленням території, за терміном подорожі, за сезонністю, за ступенем організованості, за демографічним та соціальним складом учасників подорожі, за формою організації подорожі та обслуговування, за засобом пересування, за метою подорожі.

Значення туризму за видами.

Класифікація маршрутів та турів за територіальною ознакою, за вибором засобів пересування, за сезонністю, за тривалістю, за змістом програм, за складом учасників подорожі, за формою організації подорожі, за побудовою траси маршруту.

Тема 3. Організація ринку туристичних послуг.

Туристичний ринок та його елементи. Суб'єкти туристичного ринку. Класифікація туристичних ринків: за географічною приналежністю; за відношенням до національної території; за напрямком руху; за ступенем концентрації виробництва і збуту; за співвідношенням між попитом і пропозицією; в залежності від мети подорожі. Чинники формування національного туристичного ринку. Типи національних туристичних ринків: високоінтенсивні, стабілізовані, реформовані, акумулюючі.

Тур як специфічний продукт туристичного ринку. Складові туристичного продукту. Схема формування турпродукту. Класифікація турів. Специфічні особливості туристичного продукту як товару.

Особливості туристичного попиту. Попит на туристичні послуги та специфіка його формування.

Пропозиція на ринку туристичних послуг. Види підприємств – туроператори та турагенти. Класифікація туристичних підприємств.

Умови та можливості виходу на туристичний ринок.

Тема 4. Міжнародні туристичні організації.

Міжнародна туристична співпраця – суть та завдання.

ООН в системі міжнародного туристичного співробітництва. Найважливіші віхи діяльності ООН в організації системи міжнародного туристичного співробітництва. Спеціалізовані установи ООН, що займаються питаннями розвитку міжнародного туризму.

Всесвітня туристична організація (ЮНВТО).

Класифікація міжнародних туристичних організацій. Їх типи і види: урядові та неурядові, глобальні і регіональні, універсальні та спеціалізовані. Характеристика діяльності найбільших всесвітніх туристичних організацій. Норми міжнародного туристичного права.

Міжнародні документи у сфері туризму.

Тема 5. Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку туризму.

Сутність статистики туризму. Цілі і завдання туристичної статистики. Туристичні витрати. Методичні підходи до впорядкування складу туристичних витрат. Фактори впливу на величину і структуру витрат туристів під час подорожі.

Статистичні оцінки попиту споживачів туристичних послуг.

Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності.

Тема 6. Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України.

Питання періодизації історії світового туризму та історичні передумови його виникнення. Подорожі у Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Соціально-економічні передумови сучасного етапу розвитку туризму. Перші організовані туристичні подорожі в світі. Історія виникнення туристично-екскурсійної справи.

Початок туристичної справи в Україні. Розвиток туризму в СРСР у 20-60-ті роки ХХ ст. Загальна характеристика стану туристичної галузі СРСР у 70-80-ті роки: БММТ «Супутник», ВАТ «Інтурист», Всесоюзна центральна Рада з туризму та екскурсій.

Туристично-рекреаційна галузь в Україні до 1890 р. Туристично-рекреаційна галузь в Україні в період з 1890р. до 1917 р. Туристично-рекреаційна галузь в Україні в період з 1918 р. до 1939 р. Туристично-рекреаційна галузь в Україні в період з 1945 р. до 1969 р. Туристично-рекреаційна галузь в Україні в період з 1970 р. до 1990 р.

Туристична сфера в Україні в період незалежності.

Тема 7. Туристична політика України на сучасному етапі.

Туристична політика в Україні, її основні положення. Структура управління туристичною сферою в Україні. Завдання та функції державних органів управління сферою туризму. Закон України «Про туризм». Документи, що регулюють діяльність виконавчих органів в галузі туризму. Реалізація державної політики в галузі туризму.

Структура організаційного механізму державного регулювання туристично-рекреаційної сфери України. Установи та організації управління туризмом в Україні. Їх основні функції та завдання. Недержавні громадські організації та їх місце у регулюванні розвитку туристичної сфери. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні.

Стратегія розвитку туризму в Україні. Головна мета реалізації стратегії. Державні національні програми розвитку туристичних дестинацій, законодавчі та підзаконні нормативні акти, що регламентують та регулюють такий розвиток. Державна програма розвитку туризму. Програми розвитку окремих видів туризму. Місцеві та регіональні туристичні програми та концепції.

Тема 8. Механізми державного регулювання туризму.

Державний механізм управління в туристській сфері. Організаційно-правовий механізм регулювання туристичної діяльності.

Соціальний механізм регулювання. Соціальне значення туризму. Соціальні пільги та туризм. Досвід інших країн у формуванні туристичних пакетів та програм для різних соціальних груп.

Гуманітарний механізми регулювання туризму.

Тема 9. Порядок ліцензування туристичної діяльності та сертифікації туристичних послуг.

Ліцензування в туризмі. Види туристичної діяльності, що підлягають ліцензуванню. Ліцензійні умови та правила їх виконання. Вимоги до матеріально-технічної бази, кадрового складу та інші вимоги щодо забезпечення Ліцензійних умов.

Стандартизація сфери туризму. принципами стандартизації Принципи стандартизації. Мета та завдання стандартизації.

Сертифікація туристичних послуг. Сертифікат відповідності. Обов'язкова сертифікація. Добровільна сертифікація. Порядок і правила сертифікації послуг у сфері туризму. Об'єкти обов'язкової сертифікації – готельні послуги.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак.)		Лабор.	Інд. завд.	СРС		
1.	Сутність та функції туризму, умови та фактори його розвитку.	18	4	4	-	-	10
2.	Класифікації в туризмі.	16	2	2	-	-	12
3.	Організація ринку туристичних послуг.	14	2	2	-	-	10
4.	Міжнародні туристичні організації.	20	4	4	-	-	12
5.	Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку туризму.	14	2	2	-	-	10
6.	Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України.	20	4	4	-	-	12
7.	Туристична політика України на сучасному етапі.	20	4	4	-	-	12
8.	Механізми державного регулювання туризму.	14	2	2	-	-	10
9.	Порядок ліцензування туристичної діяльності та сертифікації туристичних послуг.	14	2	2	-	-	10
	Усього	150	26	26	-	-	98

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до деяких теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.3. Тематика самостійних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.4. Самостійні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) метод наочності;
- 3) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- мозковий штурм;
- ділові ігри;
- повідомлення про виконання самостійних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове опитування на семінарських заняттях;
- 3) усний захист самостійних робіт;
- 4) виконання поточних контрольних робіт у письмовій формі.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає 3 теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рисунку.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: підручник. Харків: Видавництво «Форт», 2010. 286 с.
2. Алексеєнко Л.М., Божук Т.І., Брич В.Я. та ін. Організація туризму: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 447 с.
3. Басюк Д.І. Основи туризмології: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 204 с.
4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія. Київ: Вид-во Київського університету, 2001. 395 с.
5. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
6. Кузик С.П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія. Львів: Видав. Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 254 с.
7. Кузичин А.В. Історія туризму. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2009. 239 с.

8. Литвин О.В. Основи туризмознавства / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О.В. Литвин, М.Г. Акулов. Умань: Візаві, 2019. 169 с.
9. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) Київ: Альтерпрес, 2002. 436 с.
10. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 335 с.
11. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Київ: Альтерпрес, 2007. 369 с.
12. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ: Знання, 2008. 661 с.
13. Писаревський І.М., Тонкошкур М.В. Планування та організація туристських маршрутів: підручник; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2011. 304 с.
14. Романів П.В., Жук І.З. Основи туризму: навчально-методичні матеріали. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 65 с.
15. Скляр Г.П., Литвин О.М., Тараненко О.О. Організація туризму (Основи туризмознавства): навчальні завдання для практичних занять для самостійної роботи студентів. Полтава: ПУЕТ, 2015. 42 с.
16. Смалъ І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
17. Сокол Т.Г. Основи туризмознавства: навчальний посібник. Київ: ЗАТ «Слов'янський дім», 2006. 76 с.
18. Сокол Т.Г. Організація туристичної діяльності в Україні: навчальний посібник. Київ: Рокор, 2001. 200 с.
19. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: підручник. Київ: Грамота, 2006. 264 с.
20. Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю. Історія туризму: навчальний посібник; 2-е вид., переробл. та допов. Київ: Альтерпрес, 2008. 354 с.
21. Устименко Л.М., Булгакова Н.В. Основи туризмознавства: практикум. Київ: Ліра-К, 2018. 79 с.
22. Федорченко В.Х., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: навчальний посібник. Київ: Дніпро, 2000. 54 с.
23. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

7.2. Допоміжні джерела

24. Алексеева Т.І. Міжнародні організації: навчальний посібник; Харківський національний економічний ун-т. Харків: ХНЕУ, 2006. 200 с.
25. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ: ВПЦ «Київ. Ун-т», 2001. 395 с.
26. Богорад О.Д., Тевелев І.О.М., Падалка В.М., Підмогильний М.В. Регіональна економіка: словник-довідник. Київ, 2004. 346 с.
27. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: монографія. Львів: ІРД НАН України, 2006. 288 с.
28. Великочий В.С. Міжнародний туризм: навчальний посібник; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / укл.: В.С. Великочий, О.І. Дугчак, В.В. Шикеринець. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2015. 254 с.
29. Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Київ: Вид-во ФПУ, 2007. 161 с.

30. Волощенко, В.М. Удосконалення механізмів державного управління розвитком ринку рекреаційних послуг: українські реалії в контексті європейської інтеграції. *Вісник НАДУ при Президентіві України*. 2016. № 2. С. 93–99.
31. Галасюк С.С. Роль профільних асоціацій у розвитку туристичного бізнесу. *Фінансово-економічні напрями розвитку менеджменту, обліку та аудиту*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (21–22.03.2014 р.). Одеса: ЦЕДР, 2014. Ч. 1. С. 98–101.
32. Галасюк С.С. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності: навчальний посібник. Одеса: Астропринт, 2011. 234 с.
33. Галасюк С.С. Формування туристичної політики України в контексті міжнародного досвіду. *Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*: матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 р.). Одеса: ОНЕУ, 2017. С. 22–26.
34. Гаврилюк С.П. Соціально-економічна природа та особливості ринку туристичних послуг. *Ресторанне господарство і туристична індустрія у ринкових умовах*: зб. наук, праць. Київ, 2004. С. 199–203.
35. Гарбера О.Є. Основні теоретичні та практичні аспекти інноваційної діяльності в туристичному господарстві України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 23. С. 29–31.
36. Дишловий І.М. Сучасні організаційні рішення регіонального розвитку рекреації та туризму: кластеризація та комплексні програми: монографія; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса, 2010. 212 с.
37. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів законів / упоряд. Ю.І. Руснак. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 242 с.
38. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги-XXI, 2003. 300 с.
39. Ковалевський В.В., Козак В.В. Міжнародні організації: навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів; Одеський держ. економічний ун-т. Одеса: Астропринт, 2001. 288 с.
40. Козловський Є.В. Правове регулювання туристичної діяльності: навчальний посібник / Є. В. Козловський. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
41. Крижимінська Є.Г. Сучасний стан і перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 6. С. 47–52.
42. Кучик О.С., Суховолець І.Р., Сельмах А.Б., Литвин Г., Тюшка А. Міжнародні організації: навчальний посібник; О.С. Кучик (ред.); 2-е вид., переробл. і доп. Київ: Знання, 2007. 749 с.
43. Македон В.В., Андреева Ю.В. Поляризація України у сфері світового туризму: реалії та перспективи. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2018. № 1. С. 10–18.
44. Нормативно-правові акти України з питань туризму: збірник законодавчих та нормативних актів / Упор. М.І. Камлик. Київ: Атіка, 2004. 464 с.
45. Писаревський І.М., Погасій С.О., Поколодна М.М. та ін. Організація туризму: підручник; за ред. І.М. Писаревського. Харків: ХНАМГ, 2008. 541 с.
46. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527-2006. URL: <http://www.normativ.com.ua>.
47. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги: ДСТУ 4268-2003. URL: <http://www.normativ.com.ua>.
48. Послуги туристичні. Класифікація готелів: ДСТУ 4269-2003. URL: <http://www.normativ.com.ua>.

49. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської та турагентської діяльності: Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства культури і туризму України від 11.09.2007 р. № 111/55. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

50. Про затвердження Порядку контролю за додержанням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності: Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Державної туристичної адміністрації України від 14.11.2002 р. № 121/83. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

51. Рутинський М.Й. Географія туризму України: навчально-методичний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.

52. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: навчальний посібник; 2-е вид., випр. та доп. Київ: Вид-во ФПУ, 2006. 76 с.

53. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу: монографія / Ткаченко Т.І., Мельниченко С.В., Бойко М.Г. та ін. / за ред. А.А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ. 2010. 569 с.

54. Тарасова І.К., Нестерчук І.К., Ковалевська І.М., Мартинчук І.В. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туристичній діяльності: підручник; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 371 с.

55. Тягунова Н.М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 130 с.

56. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: навчальний посібник. Київ, 2002.

57. Цибух В.І. Державне регулювання у сфері туризму в Україні. *Статистика України*. 2005. № 1. С. 81.

58. Шандор Ф.Ф., Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму: підручник. Київ: Знання, 2013. 334 с.

59. Шикіна О.В. Індекс туристичної конкурентоспроможності як показник туристичного потенціалу України. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 2. Т. 2. С. 275–279.

60. Щепанський Е.В. Державне регулювання розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні: теорія, методологія та практика: монографія; Хмельницький університет управління та права. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2018. 326 с.

61. Щепанський Е.В. Механізм державного регулювання розвитку туристично-рекреаційних кластерів в Україні. *Фінансово-управлінські аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва в національній економіці*: колективна монографія / за заг. і наук. ред. д.е.н., проф. В.П. Синчака. Хмельницький: ХУУП, 2017. С. 197–219.

62. Щепанський Е.В. Механізм державного управління (регулювання) туристично-рекреаційною сферою: теоретичні підходи до визначення поняття. *Науковий вісник Академії муніципального управління: збірник наукових праць. Серія «Управління»*. 2015. Вип. 1. С. 93–102.

63. Щепанський Е.В. Організаційно-економічний механізм адаптації міської дестинації до умов туризму. *Університетські наукові записки. Часопис ХУУП*. 2017. № 1. С. 317–324.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://www.ih-ra.org/>
<https://fite-net.org/en/>

- International Hotel & Restaurant Association
- Міжнародна федерація кінноспортивного туризму (Federation Internationale de Tourisme)

https://www.ait-touringalliance.com/	Equestre — FITE)
https://www.unwto.org/	- Міжнародний туристичний альянс (Alliance International de Tourisme — АІТ)
https://www.worldleisure.org/	- Всесвітня туристична організація (World Tourism Organization - UNWTO)
https://www.iata.org/	- Всесвітня асоціація з питань дозвілля і відпочинку (World Leisure and Recreation Association — WLRA).
https://www.icao.int/Pages/default.aspx	- Міжнародна асоціація повітряного транспорту (International Air Transport Association — IATA).
https://www.ipsa.org/	- Міжнародна асоціація цивільної авіації (International Civil Aviation Organization— ICAO).
https://acit.wunu.edu.ua/	- Міжнародна асоціація морських пасажирських перевізників — (International Passenger Ship Association — IPSA).
https://www.aiest.org/	- Міжнародна академія туризму (Academie Internationale du Tourisme — АСІТ).
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text	- Міжнародна асоціація наукових експертів у сфері туризму (Association Internationale d'Experts Scientifiques de Tourisme — АІЕСТ).
https://w-t.com.ua/	- Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року.
https://www.accordtour.com/avtobusnyye_tury_iz_kiyeva	- ТО «West Travel Group»
https://tangotravel.com.ua/	- ТО «Аккорд тур»
https://www.adriatic-travel.com.ua/	- ТО «Танго Тревел»
	- ТО «Адріатик Тревел»